

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

اپراتور واحد مواد خام (پتروشیمی)

گروه شغلی

پتروشیمی، نفت و گاز

کد ملی آموزش شغل

۸	۱	۳	۱	۲	۰	۲	۳	۰	۰	۸	۰	۰	۰	۱
ISCO-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

۶۰-۹۸۱۸

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۰/۶/۱۵

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۰۶-۳۱۳۴

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع شیمیایی :

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :

- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان اذربایجان شرقی

-

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-

-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۲۵۹

تلفن ۹ - ۰۰۶۶۵۶۹۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل ■ شایستگی □

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	ریما مونس	کارشناس ارشد	شیمی	ناظر پتروشیمی	۳ سال	تلفن ثابت 5252711 تلفن همراه : ۰۹۳۸۸۰۶۸۴۸۱ ایمیل: rima_munes@yahoo.com
۲	ثنا فرهودیان	فوق لیسانس	شیمی کاربردی	مریی دانشگاه	۲ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : 09354316581: ایمیل : Sana.f@gmail.com
۳	حامد بهبودی	فوق لیسانس	مکانیک	مریی دانشگاه	۲ سال	تلفن ثابت: تلفن همراه: ۰۹۳۹۸۶۶۸۰۳۳: ایمیل: H.behbudi@yahoo.com

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود .

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به اهداف یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرشی :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات ایمنی است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام شغل :	
اپراتور واحد مواد خام (پتروشیمی)	
شرح شغل	
<p>اپراتور واحد مواد خام پتروشیمی در حوزه ی صنایع شیمیایی بوده و شایستگی هایی از قبیل آنالیز و طبقه بندی صنایع پتروشیمی به واحدهای بالادستی (Upstream Units)، بنیادی (Core/Basic Units)، واسطه (Intermediate Units)، نهایی (End Units) و پایین دستی (Downstream Units) و کنترل دبی و خلوص جریان مواد اولیه اصلی ورودی به مجتمع پتروشیمی (واحدهای بالادستی) شامل گاز طبیعی، نفت خام، LPG و انواع گازهای پالایشگاهی و بهره برداری از واحدهای داخل پتروشیمی و تولید جریان خوراک بین واحدهای مجتمع مثل جریان خوراک گاز سنتز، اولفین ها، آروماتیک ها و ... را عهده دار بوده و این شغل با مهندسين شیمی شاغل در صنایع شیمیایی، پالایشگاهی، صنعت پتروشیمی، در ارتباط است.</p>	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
<p>حداقل میزان تحصیلات : کاردانی مهندسی شیمی حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل مهارت های پیش نیاز این استاندارد : ندارد</p>	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۱۸۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۳۰ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۱۵۰ ساعت
- کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
آزمون عملی : ۶۵٪	
آزمون کتبی عملی : ۲۵٪	
اخلاق حرفه ای : ۱۰٪	
صلاحیت های حرفه ای مربیان	
- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی فوق لیسانس مهندسی شیمی، با ۲ سال سابقه کار در واحدهای مجتمع پتروشیمی	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

کنترل دبی و خلوص جریان مواد اولیه اصلی ورودی به مجتمع پتروشیمی (واحدهای بالادستی) شامل گاز طبیعی، نفت خام، گازهای نفتی مایع شده و گازهای پالایشگاهی و بهره برداری از واحدهای داخل پتروشیمی (واحدهای بنیادی، واسطه و نهایی) و آماده سازی خوراک بین واحدی مثل گاز سنتز، اولفین ها، آروماتیک ها و ...

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Operator of Raw Material Units (Petrochemical Complex)

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

..... طبق سند و مرجع	☐ الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب
..... طبق سند و مرجع	☐ ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت
..... طبق سند و مرجع	☐ ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور
	☒ د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد شغل اپراتور واحد مواد خام (پتروشیمی)

- شایستگی ها

ردیف	توانایی ها
۱	آنالیز طبقه بندی صنایع پتروشیمی
۲	آنالیز نوع و کیفیت خوراک ورودی به واحدهای بالادستی (Upstream Units)
۳	بهره برداری از واحد تولید گاز سنتز به عنوان مهمترین خوراک مجتمع پتروشیمی
۴	تهیه و خالص سازی گاز هیدروژن به عنوان خوراک صنایع پالایش و واحدهای شیمیایی
۵	بهره برداری از واحد اولفین در پتروشیمی بعنوان واحد مادر و خوراک ده سایر واحدها
۶	بهره برداری از واحد تولید ترکیبات آروماتیکی پایه (BTX)
۷	تهیه گزارش برای سرپرست شیفت واحد (head shift)
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : آنالیز و طبقه بندی صنایع پتروشیمی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۴	۲۰	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- رایانه			۳۰ دقیقه	دانش : - محصولات واسطه پتروشیمی
- دیتا پروژکتور			۳۰ دقیقه	- محصولات نهایی پتروشیمی
- لباس کار			۱,۵	- واحد های صنعت پتروشیمی • بالادستی
- کلاه ایمنی				• بنیادی
- دستکش				• واسطه
- ماسک				• نهایی
- محافظ گوش			۱,۵	• پایین دستی - محصولات پتروشیمی
- کپسول آتش نشانی				• مواد اولیه اصلی
- جعبه کمک های اولیه				• مواد پایه
				• مواد میانه
				• مواد نهایی
				• مواد مصرفی

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : آنالیز و طبقه بندی صنایع پتروشیمی
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
		۲ ۴ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲		<p>مهارت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - طبقه بندی محصولات پتروشیمی - تقسیم بندی واحدهای صنعت پتروشیمی - آنالیز خط تولید واحدهای بالادستی یا Upstream Units - آنالیز خط تولید واحد های بنیادی یا Core/Basic Units - آنالیز خط تولید واحد های واسطه یا Intermediate Units - آنالیز خط تولید واحدهای نهایی ها End Units - آنالیز خط تولید واحدهای پایین دستی یا Downstream Units - پیش بینی تعداد واحد های بنیادی • براساس نوع محصول نهایی • پیچیدگی خط تولید • میزان تنوع محصولات - تقسیم بندی محصولات پتروشیمی در طیف های کوچک
		۲		<p>نگرش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - توسعه صنعت پتروشیمی با توجه به ارزش افزوده قابل توجه نهفته در تولید محصولات پتروشیمی - برآورد کردن نیازهای روز افزون بازار به محصولاتی با کیفیت بهتر و تنوع بیشتر

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : آنالیز و طبقه بندی صنایع پتروشیمی
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	ایمنی و بهداشت : - حفاظت فنی پرسنل در برابر خطرات شیمیایی محیط کار با استفاده از لباس مخصوص کار و کلاه ایمنی - توجه به ارگونومی محیط کار - تهیه مناسب محیط کار و وجود کپسول آتش نشانی در محل کارگاه - استفاده از محافظ گوش (طبق استاندارد بهداشت جهانی حد آستانه تحمل شنوایی ۹۰ دسی بل است)			
	توجهات زیست محیطی : - عدم انتشار آلاینده ها در هوا و جلوگیری از پخش پسماندهای مایع و جامد در آب های جاری و یا زیر زمینی و خاک			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : آنالیز نوع و کیفیت خوراک ورودی به واحدهای بالادستی (Upstream Units)
	جمع	عملی	نظری	
	۱۷	۱۲	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- رایانه			۳۰ دقیقه	دانش : - نوع و کیفیت خوراک ورودی به یک مجتمع پتروشیمی
- دیتا پروژکتور			۱	- نفت خام
- لباس کار			۱	- گاز طبیعی
- کلاه ایمنی			۱	- مخازن استحصال گاز طبیعی
- دستکش				• مخزن خشک
- ماسک			۱	• مخزن گاز مرطوب
- محافظ گوش				• مخازن نفتی
- کپسول آتش نشانی				- گازهای پالایشگاهی
- جعبه کمک های اولیه				• گازهای حاصل از کراکینگ کاتالیستی
			۳۰ دقیقه	• گازهای اشیاع شده حاصل از واحد گوگرد گیری و تبدیل کاتالیستی
				• گازهای حاصل از کراکینگ حرارتی
				• گازهای حاصل از نخستین تقطیر اتمسفریک
				- گازهای نفتی مایع شده (LPG)

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی: آنالیز نوع و کیفیت خوراک ورودی به واحدهای بالادستی (Upstream Units)
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
		۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲		<p>مهارت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - آنالیز نوع خوراک صنایع پتروشیمی - تجزیه و تحلیل کیفیت خوراک ورودی به واحدهای مجتمع پتروشیمی - نگهداری از نفت خام در مخازن ذخیره - نگهداری از گاز طبیعی در مخازن مربوطه - استحصال گازهای نفتی مایع شده یا LPG (C3 و C4) - تولید، ذخیره و استفاده از گازهای پالایشگاهی
	<p>نگرش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - توجه و تاکید بر خلوص خوراک های اولیه ای که به واحدهای بالادستی صنعت پتروشیمی وارد می شوند 			
	<p>ایمنی و بهداشت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - حفاظت فنی پرسنل در برابر خطرات شیمیایی محیط کار با استفاده از لباس مخصوص کار و کلاه ایمنی - توجه به ارگونومی محیط کار - وجود کپسول آتش نشانی در محل کارگاه - استفاده از محافظ گوش (طبق استاندارد بهداشت جهانی حد آستانه تحمل شنوایی ۹۰ دسی بل است) 			
	<p>توجهات زیست محیطی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - عدم انتشار آلاینده ها در هوا و جلوگیری از پخش پسماندهای مایع و جامد در آب های جاری و یا زیر زمینی و خاک 			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : بهره برداری از واحد تولید گاز سنتز به عنوان مهمترین خوراک مجتمع پتروشیمی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۱	۱۸	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- رایانه - دیتا پروژکتور - گاز سنتز - لباس کار - کلاه ایمنی - دستکش - ماسک - محافظ گوش - کپسول آتش نشانی - جعبه کمک های اولیه			۳۰ دقیقه ۳۰ دقیقه ۳۰ دقیقه ۱,۵	دانش : - خوراک گاز سنتز (مخلوط هیدروژن و مونوکسید کربن) - واکنش های تولید گاز سنتز - کاربردهای انواع گاز سنتز - فرایندهای تولید گاز سنتز • اکسایش جزئی غیر کاتالیستی (POX) • اکسایش جزئی کاتالیستی (CPOX) • ریفرمینگ متان با بخار آب (Steam Reforming) • ریفرمینگ اتوترمال (ATR) • روشهای ترکیبی ریفرمینگ (CR) • راکتور سرامیکی (CMR) • ریفرمینگ پلاسما • تبدیل غشایی

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : بهره برداری از واحد تولید گاز سنتز به عنوان مهمترین خوراک مجتمع پتروشیمی
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
		۲ ۴ ۴ ۴ ۴		مهارت : - محاسبه نسبت های مختلف H_2/CO در گاز سنتز - تفکیک گاز سنتز به گاز هیدروژن و مونوکسید کربن - تولید گاز سنتز با نسبت های مختلف - بهره برداری از فرایند ریفرمینگ با بخار آب - بهره برداری از فرایند ریفرمینگ خشک
				نگرش : - تولید گاز سنتز در واحدهای پتروشیمی داخل کشور با استفاده از تکنولوژی های پیشرفته جهانی - امکان سنجی انجام فرایند ریفرمینگ خشک در داخل کشور
				ایمنی و بهداشت : - حفاظت فنی پرسنل در برابر خطرات شیمیایی محیط کار با استفاده از لباس مخصوص کار و کلاه ایمنی - توجه به ارگونومی محیط کار - وجود کپسول آتش نشانی در محل کارگاه - استفاده از محافظ گوش (طبق استاندارد بهداشت جهانی حد آستانه تحمل شنوایی ۹۰ دسی بل است)
				توجهات زیست محیطی : - عدم انتشار آلاینده ها در هوا و جلوگیری از پخش پسماندهای مایع و جامد در آب های جاری و یا زیر زمینی و خاک

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی: تهیه و خالص سازی گاز هیدروژن به عنوان خوراک صنایع پالایش و واحدهای شیمیایی
	نظری	عملی	جمع	
	۳	۱۴	۱۷	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- رایانه - دیتا پروژکتور - گاز سنتز - سیلیکاژل - لباس کار - کلاه ایمنی - دستکش - ماسک - محافظ گوش - کپسول آتش نشانی - جعبه کمک های اولیه			۳۰ دقیقه ۱ ۱ ۳۰ دقیقه	دانش : - خواص فیزیک شیمیایی و ترمودینامیکی گاز هیدروژن - فرایندهای تولید هیدروژن • تصفیه گازهای بدست آمده از ریفرمینگ کاتالیستی • تجزیه هیدروکربن ها و بعضی از مواد آلی مانند زغال سنگ • تجزیه آب - فرایندهای خالص سازی • جذب • جذب سطحی • نفوذ • تفکیک در دماهای پایین • استفاده از فرایندهای شیمیایی - فرایندهای مختلف خالص سازی هیدروژن در دمای پایین با استفاده از روش میعان مجدد

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی: تهیه و خالص سازی گاز هیدروژن به عنوان خوراک صنایع پالایش و واحدهای شیمیایی
	نظری	عملی	جمع	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
		۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲		<p>مهارت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - تعیین خصوصیات فیزیکی گاز هیدروژن جهت نگهداری بهینه - تعیین خلوص مورد نیاز گاز هیدروژن بعنوان خوراک جهت مصرف در صنایع پتروشیمی (بالای ۸۰ درصد) - خالص سازی هیدروژن بر مبنای فیزیکی و یا فیزیکی - شیمیایی - تخلیص هیدروژن با استفاده از فرایند جذب - تخلیص هیدروژن با استفاده از فرایند جذب سطحی - بهره برداری از فرایند میعان مجدد جهت خالص سازی گاز هیدروژن - تعیین منابع تولید و مصرف هیدروژن <ul style="list-style-type: none"> • صنایع پالایش • صنایع پتروشیمی • صنایع شیمیایی • هیدروژنه کردن روغن ها • تولید اسید کلریدریک

استاندارد آموزش

- برگه ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : تهیه و خالص سازی گاز هیدروژن به عنوان خوراک صنایع پالایش و واحدهای شیمیایی
	نظری	عملی	جمع	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	نگرش : - بهینه سازی فرایند تولید گاز هیدروژن به عنوان خوراک مجتمع های پتروشیمی و پالایشگاهی			
	ایمنی و بهداشت : - حفاظت فنی پرسنل در برابر خطرات شیمیایی محیط کار با استفاده از لباس مخصوص کار و کلاه ایمنی - توجه به ارگونومی محیط کار - وجود کپسول آتش نشانی در محل کارگاه - استفاده از محافظ گوش (طبق استاندارد بهداشت جهانی حد آستانه تحمل شنوایی ۹۰ دسی بل است)			
	توجهات زیست محیطی : - عدم انتشار آلاینده ها در هوا و جلوگیری از پخش پسماندهای مایع و جامد در آب های جاری و یا زیر زمینی و خاک			

- دستکش		۳۰ دقیقه ۱	- پارامترهای کنترلی واحد کراکینگ با بخار آب • دما
- ماسک			• زمان ماند
- محافظ گوش			• فشار
- کپسول آتش نشانی			• مقدار و دبی ورودی خوراک
- جعبه کمک های اولیه		۳۰ دقیقه	- اهداف واحد ریفرمینگ کاتالیستی • در صنعت پالایش به منظور تولید بنزین با عدد اکتان بالا
		۱	• در صنعت پتروشیمی به منظور تولید مخلوط BTX
			- واکنش های انجام شده در واحد ریفرمینگ کاتالیستی • واکنش ایزومریزاسیون
			• واکنش حلقوی شدن (حذف هیدروژن جهت تولید آروماتیک)
		۳۰ دقیقه	- کاتالیست های واحد ریفرمینگ کاتالیستی • عامل اسیدی (جهت انجام و تسریع واکنش ایزومریزاسیون و حلقوی شدن)
			• عامل فلزی (جهت انجام و تسریع واکنش هیدروژن زدایی)
		۳۰ دقیقه	- ناخالصی های کاتالیست واحد ریفرمینگ کاتالیستی
		۳۰ دقیقه	- اصول احیا کاتالیست واحد ریفرمینگ کاتالیستی (کک زدایی)

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : بهره برداری از واحد اولفین در پتروشیمی بعنوان واحد مادر و خوراک ده سایر واحدها
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
		۲		مهارت : - تعیین مشخصات فیزیکی شیمیایی اتیلن به عنوان خوراک و هیدروکربن مبنا در صنایع پتروشیمی - تقسیم بندی هیدروکربن ها - بهره برداری از واحد Steam Cracking - بهره برداری از واحد Catalytic Reforming - بهره برداری از واحد Catalytic Cracking - بهره برداری از واحد Thermal Cracking - بهره برداری از واحد هیدروژن گیری از پارافین ها - مقایسه روش های مورد استفاده در آگیری از الکل ها جهت تولید اولفین ها - بهره برداری از واحد الیگومر دشن اولفین های سبک - بهره برداری از واحد هیدروژن زدایی غیر مستقیم پارافین ها با Cl ₂ - جداسازی، خالص سازی و جمع آوری محصول واحد تولید اولفین
		۲		
		۴		
		۴		
		۴		
		۴		
		۲		
		۴		
		۴		
		۴		

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : بهره برداری از واحد اولفین در پتروشیمی بعنوان واحد مادر و خوراک ده سایر واحدها
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	<p>نگرش :</p> <p>- توجه به اهمیت و جایگاه ویژه هیدروکربن های غیر اشباع یا اولفین ها در صنایع پتروشیمی کشور</p> <p>ایمنی و بهداشت :</p> <p>- حفاظت فنی پرسنل در برابر خطرات شیمیایی محیط کار با استفاده از لباس مخصوص کار و کلاه ایمنی</p> <p>- توجه به ارگونومی محیط کار</p> <p>- وجود کپسول آتش نشانی در محل کارگاه</p> <p>- استفاده از محافظ گوش (طبق استاندارد بهداشت جهانی حد آستانه تحمل شنوایی ۹۰ دسی بل است)</p> <p>توجهات زیست محیطی :</p> <p>- عدم انتشار آلاینده ها در هوا و جلوگیری از پخش پسماندهای مایع و جامد در آب های جاری و یا زیر زمینی و خاک</p>			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : بهره برداری از واحد تولید ترکیبات آروماتیکی پایه (BTX)
	جمع	عملی	نظری	
	۴۲	۳۸	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- رایانه - دیتا پروژکتور - PFD واحد BTX - ماکت واحد BTX - بنزن - تولوئن - مخلوط زایلن ها - اتیل بنزن - استایرن - فشار سنج - دماسنج - لباس کار			۱ ۱ ۲	دانش : - حلقه بنزن و اروماتیک های ساده - ترمودینامیک و سینتیک واکنش های تولید آروماتیک ها • واکنش اصلی حلقوی شدن • واکنش هیدروژن زدایی - شش روش عمده در خالص سازی و آروماتیک گیری از بنزین در صنعت پتروشیمی • تقطیر • کریستالیزاسیون • جذب سطحی • تقطیر آزنوتروپی • تقطیر استخراجی • استخراج با حلال

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : بهره برداری از واحد تولید ترکیبات آروماتیکی پایه (BTX)
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
		۲۰		<p>مهارت :</p> <p>- بهره برداری از مراحل مختلف تولید بنزین از نفتا جهت استحصال ترکیبات آروماتیکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • خوراک ورودی (نفتا) • ریفرمینگ کاتالیستی به منظور تولید بنزین آروماتیکی • هیدروژناسیون گزینش پذیر به منظور تفکیک بنزین حرارتی • استخراج با حلال به منظور حذف ترکیبات غیر آروماتیکی • تقطیر به منظور تولید بنزن و تولوئن خالص <p>- تبدیل گونه های مختلف آروماتیکی به یکدیگر</p> <ul style="list-style-type: none"> • تولید زایلین ها و بنزن با استفاده از تولوئن • تبدیل زایلین ها و اتل بنزن به یکدیگر <p>- کنترل فرایندهای خالص سازی ترکیبات آروماتیک</p> <p>- تجزیه و تحلیل محصولات واحد آروماتیک به عنوان خوراک در صنایع مختلف شیمیایی</p>
		۸		
		۸		
		۲		

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : بهره برداری از واحد تولید ترکیبات آروماتیکی پایه (BTX)
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	نگرش : - بهینه سازی واحدهای تولید هیدروکربن های آروماتیکی به عنوان مهمترین مواد اولیه مورد نیاز در صنایع شیمیایی و پتروشیمی			
	ایمنی و بهداشت : - حفاظت فنی پرسنل در برابر خطرات شیمیایی محیط کار با استفاده از لباس مخصوص کار و کلاه ایمنی - استفاده از ماسک مخصوص (استنشاق مواد آروماتیک سرطان زاست) - توجه به ارگونومی محیط کار - وجود کپسول آتش نشانی در محل کارگاه			
	توجهات زیست محیطی : - عدم انتشار آلاینده ها در هوا و جلوگیری از پخش پسماندهای مایع و جامد در آب های جاری و یا زیر زمینی و خاک			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی: تهیه گزارش برای سرپرست شیفت واحد (head shift)
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴	۱۰	۴	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- رایانه - دیتا پروژکتور - لباس کار - ماشین حساب - PFD واحد BTX - PFD واحد اولفین - کپسول آتش نشانی			۲ ۲	دانش: - اقسام گزارش • گزارش کتبی • گزارش شفاهی - معیارهای انتخاب روش مناسب • خواست گزارشخواه • هزینه • زمان • امکانات • ثبت و بایگانی
- جعبه کمک های اولیه		۲ ۲ ۲ ۲ ۲		مهارت: - تهیه گزارش در مورد چشم انداز آینده صنعت پتروشیمی - تهیه گزارش در مورد سیر تکاملی روش های تولید اتیلن - تهیه گزارش مراحل کلی تولید اولفین - تهیه گزارش مراحل کلی تولید BTX ها - مقایسه مزایا و معایب اقسام تهیه گزارش

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : تهیه گزارش برای سرپرست شیفت واحد (head shift)
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴	۱۰	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	<p>نگرش :</p> <p>- تهیه گزارش کار برای مسئول زیربط</p>			
	<p>ایمنی و بهداشت :</p> <p>- استفاده از لباس کار در محیط کار در همه حال</p> <p>- توجه به ارگونومی محیط کار</p> <p>- تهیه مناسب محیط کار</p> <p>- وجود کپسول آتش نشانی در محل کارگاه</p>			
	<p>توجهات زیست محیطی :</p> <p>-</p>			

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	رایانه با تجهیزات کامل	CPU Dual Core حداقل ۲ گیگابایت رم	یک دستگاه	
۲	دیتا پروژکتور	اداری	یک دستگاه	
۳	پرینتر	لیزری (سیاه و سفید)	یک دستگاه	
۴	کپسول آتش نشانی	مخصوص کارگاه	یک دستگاه	
۵	جعبه کمک های اولیه		یک جعبه	
۶	ماکت واحد اولفین	آزمایشگاهی	یک عدد	
۷	ماکت واحد آروماتیکی	آزمایشگاهی	یک عدد	
۸	ماکت واحد تولید گاز سنتز	آزمایشگاهی	یک عدد	
۹	میز و صندلی	با روکش مقاوم در برابر محیط های شیمیایی	۱ عدد هر نفر	
۱۰		خورنده		

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	اتیلن	گرید تجاری	به نظر مربی	
۲	پروپیلن	گرید تجاری	به نظر مربی	
۳	بوتادین	گرید تجاری	به نظر مربی	
۴	بنزن	گرید صنعتی	یک گالن	
۵	تولوئن	گرید تجاری	یک گالن	
۶	پارا زایلن	گرید تجاری	یک گالن	
۷	ارتوزایلن	گرید تجاری	یک گالن	
۸	اتیل بنزن	گرید تجاری	یک گالن	
۹	استایرن	گرید تجاری	یک گالن	
۱۰	گاز سنتز	مخلوط گاز هیدروژن و گاز مونوکسید کربن (CO+H2)		

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	ماشین حساب	مهندسی	یک عدد هر نفر	
۲	ترموکوپل	محدوده دمایی 50- تا ۱۰۰۰	یک عدد	
۳	فشار سنج	سلسیوس بردن گیج (فشار خلا تا فشارهای نزدیک ۱۰۰ بار)	یک عدد	
۴	PFD واحد BTX	Unit Manual	یک عدد برای هر نفر	
۵	PFD واحد اولفین	Unit Manual	یک عدد برای هر نفر	
۶				
۷				
۸				
۹				
۱۰				
۱۱				

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	Chemical and Process Design Handbook	James G. Speight	-	2002		McGraw Hill
۲						
۳						

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مؤلفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱							
۲							
۳							

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

1. www.gigapedia.org
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.